2.11.2020

Eduskunnan valtiovarainvaliokunta
Verojaosto

HE 197/2020 vp Hallituksen esitys eduskunnalle Ahvenanmaan mediamaksun vähennyskelpoisuutta verotuksessa sekä eräiden luonnonsuojelussa sekä vesien- ja merenhoidossa käytettävien tukitoimenpiteiden verovapautta koskevaksi lainsäädännöksi

Ympäristöministeriö lausuu hallituksen esityksestä luonnon- ja vesien- ja merenhoidossa käytettävien tukitoimenpiteiden verovapautta koskevilta osin.

Pääasia, tukien verovapaus

Ympäristöministeriö kannattaa ehdotettua muutosta ja pitää sitä tärkeänä.

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi muutokset tuloverolakiin, elinkeinoverolakiin sekä maatilatalouden tuloverolakiin niin, että vesienhoidon ja merenhoidon järjestämisestä annetun lain 1 a luvun sekä luonnonsuojelulain ehdotetun 1 a luvun mukaiset tuet olisivat saajalleen verovapaita silloin, kun tuki myönnetään muuna kuin rahana.

Vesienhoidon ja merenhoidon järjestämisestä (1299/2004) annetun lain 1 a luvun (507/2020) ja eduskunnan hyväksymän hallituksen esitykseen (HE 116/2020 vp; EV 114//2020 vp) sisältyvän, luonnonsuojelulain (1096/1996) 1 a luvun tuella (732/2020) on tarkoitus osaltaan edistää luonnonsuojelun ja vesien- ja merenhoidon toimenpiteitä ja niiden tavoitteita. Ympäristöministeriö kannattaa vahvasti näitä ehdotettuja muutoksia ja toteaa, että niillä on keskeinen merkitys tukitoimenpiteiden käyttöön ja laajuuteen sekä saavutettaviin tuloksiin nähden.

Ehdotuksen mukaisella muutoksella poistettaisiin se epäselvyys, mikä näiden tukien verotukseen olisi voinut muutoin liittyä. Muutoksella vältetään osaltaan myös tuen saajan hallinnollista taakkaa asian mahdollisessa selvittämisessä verohallinnolle, ja toisaalta myös verohallinnon selvitystyötä. Kun otetaan huomioon mahdollisesti aiheutuvan taloudellisen edun oletettavasti suhteellisen pieni määrä, tulkinnallisen epävarmuuden välttäminen säätämällä etu verovapaaksi on perusteltua tukijärjestelmillä tavoitellun kannustevaikutuksen aikaansaamiseksi.

Ympäristöministeriö viittaa tässä tarkoitetun luonnonsuojelulain muutosesityksen käsittelyn yhteydessä annettuun ympäristövaliokunnan mietintöön (YmVM 7/2020 vp): ”*Hallituksen esityksessä todetaan, että tukijärjestelmän tavoitteena on luonnon suojeleminen tavalla, joka ei keskimäärin edistä tuen saajan taloudellista toimintaa, eikä tuen saaja siten lähtökohtaisesti saa tuesta rahassa mitattavaa hyötyä tai veronalaista tuloa. Mahdollisten epäselvyyksien poistamiseksi valtiovarainministeriö selvittää ja valmistelee verolainsäädäntöön muutoksia, joilla varmistettaisiin, että kunnostuksen ja hoidon toteuttamisesta ei synny veronalaista tuloa tuen saajalle. Myös maa- ja metsätalousvaliokunta* [MmVL 17/2020 vp] *on lausunnossaan painottanut, että nämä*

verolainsäädännön selventävät muutokset tulee saada voimaan mahdollisimman pian ja joka tapauksessa siten takautuvasti, että voidaan varmistaa niiden soveltuminen tukijärjestelmän nojalla myönnettäviin tukiin alusta lähtien."

Taannehtivuus

Esityksen mukaan luonnon- ja vesiensuojeluun tähtäävien tukitoimenpiteiden verovapautta koskevia säännöksiä sovellettaisiin verovuodelta 2020 siltä osin, kun tukitoimenpiteitä on toteutettu jo vuoden 2020 aikana.

Ympäristöministeriö toteaa, että vesien- ja merenhoidon järjestämisestä annettuun lakiin perustuva, maatalousmaan kipsikäsittelynä myönnettävä tukijärjestelmä on jo käytössä ja tukipäätöksiä tehty. Kipsikäsittelyä toteutetaan kuluvan vuoden aikana noin 9 000 hehtaarilla, ja tuen saajien määrä on noin 400. Tulevina vuosina kipsin levityksen määrää on tarkoitus kasvattaa. Tuensaajan verovapauden taannehtivuus on tärkeä osa ehdotusta erityisesti tämän tukimuodon osalta, koska tukeminen jatkuu myös tulevina vuosina. Tuen saajat olisivat keskenään samanarvoisessa asemassa tuen verotuksen osalta, kun verovapauden taannehtivasta soveltamisesta säädettäisiin ehdotetulla tavalla. Myös luonnonsuojelulain muutos on tarkoitus saattaa voimaan marraskuun alusta 2020, ja sen soveltaminen tämän vuoden aikana on mahdollista. Ehdotettu verolakien taannehtiva soveltaminen on siten perusteltua.

Tukien valvonta

Sekä vesien- ja merenhoidossa ja että luonnonsuojelun tukijärjestelmissä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (ELY-keskus) järjestää tuen myönteisen tukipäätöksen saajille. ELY-keskusta valvotaan tavanomaiseen tapaan esim. määrärahojen käytön osalta. ELY-keskukseen kohdistuu myös valvontaa EU:n valtiontukisäädösten noudattamisen valvonnan kautta. Näistä tukijärjestelmistä ei aiheutuisi verohallinnolle tehtäviä.